

Butlletí de l'Estat Català

Patriotes!

«Que no ho sabíeu que ells serien vençuts?»

—Si, ells ho sabien.

Que no ho sabien que anaven a una mort certa?

—Si, ells ho sabien.

(Simone Téry. Del llibre «En Irlanda».)

Aquestes ratlles, patriotes catalans, són expressió de màxima sinceritat. Qui sinó nosaltres podem parlar clar? Nosaltres, els que ja fèiem «Estat Català»; nosaltres, que a l'hora de la repressió em nodrit, sota la bandera santa de les intranquies, les cel·les de les presons i les amargors de l'exili.

Si això ens dona la llibertat de cridar a les vostres ànimes a l'heroïtat suprema, us direm: ESCOLTEU, CATALANS!

Dolorosament, catalans, el front únic no és fet entre tots els patriotes. I el temps ha passat esperant recollir més voluntats, voluntat espiritual, esforç econòmic. Tota lluita que manté un parèntesi, perd terreny; és un edifici que se esquerda. Moltes voluntats han fallit, per prudència, millor dit per covardia!

Nosaltres, us preguntem: Es que no hi ha hagut temps encara per a fer el front únic? Es que hem d'anar esperant les intermitències de l'esperit dels que sols tenen valor a les batalles electorals?

Ja el farem el front únic. El farem als camps de batalla, als martiris de les presons, sota les brovings de la «lleï de fuga», sota totes les amargors, sota tots els sacrificis.

Catalunya no té d'anys ençà tradició de guerra; la nostra bandera està ja cansada d'onejar en aplecs de sardanes i festes de Gaia Ciència. Ara, sota el cel blau de la nostra Catalunya ella demana la voluptuositat de la sang! Honorem-la, catalans, amb la sang del nostre sacrifici! Que esperem més?

Ah! rieu-se'n de les preparacions!

«Els sabien que anaven a morir, — deia la mare de Patrick i de William Pearse, executats després de l'insurrecció de Pasqua a Dublín, — ells ja m'ho havien dit, més ells també sabien que solament morint salvaven l'ànima de l'Irlanda».

Salvem l'ànima de Catalunya, patriotes catalans. L'Unió Catalanista té encara aquella bandera que les dones de Catalunya li'n feren ofrena.

Fem, doncs, la preparació, l'immediata preparació, l'urgent preparació i no guaitem res, ni escoltem la raó i el seny, que són enemics de l'ànima!

Cal veure ben clarament l'estat del nostre plet. Catalunya no té altra esperança, per a la seva reivindicació nacional, que l'acció directa. L'enemic mateix ens ha senyalat el camí. I el és un camí que convé a tothom, menys a l'enemic mateix. Davant d'aquesta solució única i digna, s'imposarà l'"unió sagrada" per a iniciar l'acció definitiva i alliberadora. I allavors hem pogut contemplar com aquesta "unió sagrada" es regatejava i es feia qüestió inhibicionista per determinats elements. Això ha portat una extorsió i una pèrdua de temps i d'energies considerable. Hem d'enmudir i esperar més? Ja el farem el front únic; ja la farem l'unió sagrada. La segellarà el patíbul i serà signada pot ésser als fossars de Montjuïc. Unic lloc digne. Unic lloc més honorable que damunt les taules de café. La lluita de Catalunya contra Espanya no és una batalla; no és una vaga general de vint-i-quatre hores. És més, molt més que tot un rosari d'incidències i lluites parcials. N'hauré de perdre algunes per a guanyar la defini-

tiva. Més perdem-les, que perdem-les guanyarem a Catalunya!

¡Jureu, catalans, que donareu la vostra vida per la Dignitat, per la Llibertat de la nostra raça!

Visca Catalunya lliure!

Per Barcelona, núms. 57 i 58; Pel Grup de París, 1 i 2; Per Perpinyà, Directori del Migdia de França; Per Toulouse; 1; Per Beziers, 1 i 2; Pels catalans de l'Havana, 5.

Adhessió dels nostres amics delegats d'Euzkadi, India (anglesa), Canàries, Filipines, Rif (República), i Nacionalitats oprimides de l'Oficina de Berlin. (Vereinigung Vergeioaltigter - Volker. Berlin)

Català! El bon patriota no descansa fins veure la seva pàtria lliure.

Veus femenines

Vindrà un jorn que Catalunya, la pàtria única dels catalans, deixarà la vesta de dol que l'envolcalla per a habillar-se amb ses millors gales, mentre el sol de la llibertat dispersarà les tenebres de l'esclavitud,

Bella aurora la precursora del jorn en que veurem triomfar els drets nostres; bella aurora la precursora del jorn en que trencant les cadenes que ens oprimeixen, sentirà com nostres llavis entonen el càntic dels pobles lliures.

La terra de nostres amors es troba com perduda en la nit fosca i espera el raig de llum que dispersarà les tenebres.

Més, tal com esdevé en la natura que abans de sortir el sol es teixeix de colors rogenques, la terra catalana abans d'assolir la llibertat, es veurà regada amb sang i entre aquesta sang ni haurà dels seus fills que, generosos, l'ofrenaran a la mare pàtria.

Tu, jovencell que tens el braç fort per a empunyar una arma, per què no prestes ton braç a la defensa de la santa causa? Pensa que aquest esforç que negues a la pàtria que t'ha vist néixer, deuràs prodigar-lo per a defensar unes lleis que no són les teves, deuràs gastar tes energies per a oprimir un altre poble, i qui sab si el dia de demà deuràs disparar l'arma contra els teus mateixos germans!

I tu, donzella, bona i coratjosa donzella, per què no treballes també per la llibertat del teu poble? Es que consideres que el teu esforç no ha de portar profit a la pàtria? Com t'enganyes!

Pensa que un jorn no llunyà, quan nostres homes es llençaran a la lluita, ni haurà que ferits per les bales enemigues esperaran unes mans que aturin la seva sang. I aquestes mans, donzella, seran les teves. Aplica't des d'ara a contemplar els malalts amb dolor, si, més amb valor i sense repugnància; estudia la manera de guarir les ferides, visita els hospitals perquè el dia de demà no defalleixis a la vista de la dolor ni d'un emocionant espectacle i tinguis valor.

Oh jovencell, oh donzella, esperança d'un demà gloriós per la Catalunya esclava. Sabeu qui recompensarà vostre esforç? Deu, que ha creat els pobles lliures; la pàtria que amb cor de mare us rebrà en els seus braços agrada i complacuda.

UNA NOIA SEPARATISTA

El nacionalisme català a l'estranger

EL PLET NACIONAL CATALÀ I LA DEMOCRACIA EUROPEA

No fa gaires dies tinguérem ocasió de parlar amb el senyor Koopman-Lorand. El senyor Koopman-Lorand, és un home intel·ligentíssim i un dels factors més decisius de l'Internacional de les «Lligues dels Drets de l'Home» i associacions lliurepensadores. La seva posició central com a delegat a Brussel·les de més de 85 associacions angleses, la seva qualitat d'home d'acció, fa que tingui una relació inmensa amb els governs Herriot i Mac Donald.

Es clar, vàrem parlar de Catalunya.

— Catalunya, ens va dir el senyor Koopman-Lorand, no t'ha avui encara una simpatia internacional. Nosaltres, ens va dir així amb un aire de perdona-vides, no volem saber res d'aquesta qüestió: Nostre interès, el vostre també—va remarcar—és enderrocar la monarquia espanyola. Estareu més bé sota una ombra de democràcia que sota una dictadura borbònica. Això si, no res de nacionalitat reconeguda, ni res molt menys de separatisme. Sou una poca cosa i geogràficament no esteu tampoc separats d'Espanya. On aniríem a parar amb aquesta teoria disgregacionista!

—Però...

—Res, res absolutament! Si vosaltres sou homes de llibertat ja sabeu el vostre lloc!

—Perdoneu—afegírem—ens és molt dubtós que les vostres afirmacions siguin unes afirmacions democràtiques. Hem d'afegir que tampoc la maçoneria és l'usufructuària d'aquest sentit democràtic, i us direm, per acabar, que les raons que vos exposeu suposen un desconeixement absolut i elemental, no solament del moviment reivindicador de Catalunya sinó també de la teoria de la llibertat dels pobles, de les col·lectivitats, els drets i justícia de les quals són tant respectables com els dels homes que integren aquestes col·lectivitats.

En fi, nosaltres romanem astorats davant les paraules vostres; no ho haguérem ni suposat!

Si el pensament de vos, senyor Koopman-Lorand, tradueix el pensament dels organismes propulsors de les democràcies europees, creieu i estigueu-ne segur que els catalans, essencialment democràtics, sentiran el més gran dels defalliments.

Com és possible—continuàrem—que aquestes «Lligues» defensores dels Drets de l'Home es neuguin sistemàticament a defensar el Dret d'un Poble oprimit? Us assegurem, senyor Koopman-Lorand, que els catalans poc grat sentirem de la nostra llibertat com a homes si pesa damunt nostre l'esclavitud que l'Estat Espanyol, de dreta o d'esquerre però espanyol sempre, manté damunt la nostra Pàtria!

Creieu—afegírem—ho deplorem com a catalans i com a homes de llibertat. Des d'aquest punt d'albir la vostra opinió referent a la llibertat d'un poble de més de quatre milions d'habitants, és la mateixa que la del senyor Maurras, de l'«Action Française», quan digné a un compatriota de l'ala «droite» que el nostre plet calia endegar-lo defensant la monarquia d'Alfons XIII, d'on en sortiria una autonomia administrativa.

Realment, realment, senyor Koopman-Lorand no hi sabem veure l'esquerrisme, no hi sabem veure el to de la veritable democràcia. Vos ja ens perdonareu, però sou uns esquerrans de la dreta!

I així, catalans, vàrem finir aquest diàleg—meravellats que en ple mig segle XX, el concepte de llibertat sigui encara una cosa que està a l'alçada del betum.

Els nous vinguts i els històrics

Sota el jou de l'opressió militaritzada han vingut als nostres rengles catalans que fins ara s'havien mostrat neutres i passius enc que en el seu interior haguessin sempre sentit els imperatius de la rassa.

Aquest sentiment interior, aquest patriotisme reclòs dins les consciències individuals sense manifestacions dinàmiques exteriors és com un potencial d'electricitat, com un saltant d'aigua, com una força latent, que no són aprofitadors fins que se'ls converteix en treball encara que constitueixin el fons vital de la rassa que assegura la seva perennitat a través del temps i de l'espai.

Verges però fins avui en els períodes progressius de desvetllament de la consciència col·lectiva, lluita amb l'estat opressor i explotació patriòtica d'aquests sentiments i voluntat individuals interiors, els nou vinguts sota les verges sades coentes del militarisme desenfrenat són arribats amb tots els entusiasmes, amb totes les presses i amb totes les impaciències dels neòfits. La majoria d'ells han format en els nostres rengles i han cooperat a la nostra tasca patriòtica amb fe i voluntat de sacrifici aportant una nova deu d'activitats i energies que han enrobustit la obra comú.

Alguns però portats pel seu entusiasme novell, empesos per les forces interiors mal coordinades han cregut a l'arribar que tot era terror verge i que ells eren els primers capaços de fer la feina adequada als moments actuals, jutjant inútils o molt poc profitosos els treballs duts a terme pels patriotes de la renaixença ençà, titllant als més de polítics i als restants de lluitadors de bona fe orfes de tota capacitat per a ordenar la lluita contra l'enemic secular del nostre poble i arrebaixar-li les llibertats preses als nostres germans.

No s'han barrejat aquests entre nosaltres com els més per a enfortir l'obra comú, no han treballat aquests únicament de cara a l'enemic, no han volgut aquests el lloc modest que sempre han acceptat els vells, els històrics sinó que immediatament s'han cregut els predestinats, els capaços, els capdavanters, els necessaris i per a lahorar per Catalunya han demanat àmplies facultats, poders omnímodos, la suprema direcció del moviment alliberador.

Els vells, els històrics, que han vist l'obra, la constància i la modèstia i els sacrificis continuats llurs bescantats, desconeguts i menyspreats, han cooperat als treballs d'aquests nou vinguts amb tota lleialtat, jutjant defectes passatgers aquests entusiasmes egòlatres dels novells lluitadors i aquests, arreu on han anat han hagut de valdre's de qualque vell catalanista, per tot han trobat la cooperació dels històrics mai han topat amb gent nova quan s'ha tractat de treballar, d'organitzar, de sacrificar-se. Han usat del nom, del prestigi dels històrics per a decidir els indecisos i per a obtenir col·laboracions i ajuts.

Els històrics no han sentit mai fretura de llocs d'honor ni de direcció; han estat joiosos de laborar a dalt i a baix en tot lloc i en tot temps per Catalunya, obeint i manant segons les circumstàncies amb ple renunciament de la pròpia personalitat davant l'obra col·lectiva.

Però, per això mateix, pel ple renunciament llur, per llur sacrifici i abnegació d'anys i panys per llur amor al poble català demanen a aquests nou vinguts el mateix sacrifici i abnegació, el renunciament personal davant de Catalunya. No volen disculpar l'eficàcia de l'obra llur mentre els nou vinguts dormien, almenys aparentment el són de l'indiferència davant de les dolors de Catalunya però demanen respecte per les conviccions llurs i per llurs vides privades i sobretot demanen obres i no crítiques que davant d'una obra acomplerta s'ajupiran, pel bé de Catalunya, joiosos i satisfets de col·laborar als esforços dels nous soldats de Catalunya. Però davant d'un passat passiu i d'una obra inèdita no poden concedir ni àmplies facultats ni poders omnímodos. Els històrics ens coneixem tots, en mig de tots els nostres defectes tenim la valor de la constància i dels sacrificis i la

nostra confiança s'ha de guanyar amb treball i obres no amb crítiques i projectes a realitzar si els altres ajuden.

Els nou vinguts representen l'entusiasme, els històrics la convicció. Unim l'un a l'altre i la victòria serà nostra, més no ho fem tot a l'entusiasme que encara no ha tastat l'amorgor del desengany que sols es venç amb una convicció i un laborat d'anys que donen fermesa a la nostra voluntat i al nostre sentiment.

Els vells, els històrics són allà on eren, en el lloc de llurta i sacrifici sense demanar ni exigir res; que els nou vinguts vulguin ocupar els mateixos llocs i tots seran una.

Altrament seguiran els històrics la seva ruta lluitant avui i demà per Catalunya i esperant que els entusiasmes es trasmudin en convicció s'bgure que solament així seran profitosos per la noble causa que tota defensem:

Allista't a l'organització d'Estat Català i prepara't a alliberar la teva pàtria.

El parlament més eficaç i eloqüent és una bo-descàrrega de mauser.

Del moment actual

Dèiem en el darrer número que una caiguda del dictador espanyol provocada per forces democràtiques espanyoles sense ajut o intervenció eficaç nostre no fora solament cap bé pel nostre ideal de llibertat col·lectiva sinó que fora, àdhuc un mal, donada la poca sensibilitat del nostre poble que no sentint el fuet cruent dels tirans menja i paeix bastant bé el pa de l'esclavatge.

Avui, davant la joia que traspuia l'editorial de «La Publicitat», rotatiu que defensa un ideal màxim de llibertat per al nostre poble, que parla de la probable formació d'un govern mestís de militars i paisans per a fer unes eleccions, tornem a pensar que ens calen pel nostre bé encara unes mesades de forta persecució a tot lo català si no volem fer un pas enrera en la consecució de la nostra llibertat i ens aconsola el pensar que l'últim desig dels nacionalistes de «Acció Catalana», qui són polítics abans que patriotes; els fa sentir alegria fora de temps i que pel camí que ells somniem tardaran un xiquet a venir les eleccions espanyoles.

El govern d'avui nasqué d'una revolta militar i per treure'l amb eficaçia cal una revolta civil. La substitució preparada pels mateixos militars dins la normalitat atüidora espanyola tindrà un pecat original que la marcarà amb el segell de l'absolutisme militar i mai podrà donar satisfacció a la fretura de llibertat no ja del nostre poble, de les democràcies espanyoles. Unes eleccions? Que no sabeu nacionalistes de «La Publicitat» com s'estrifen unes eleccions sota el sabre? Que no teniu l'exemple d'en Mussolini? Unes eleccions, millor dit, un plebiscit que no l'imposen nosaltres no pot resoldre el plet de Catalunya ni millorar tansols la nostra posició; podran si donar uns càrrecs a aquests o aquells més o menys inclinats al respecte i amor a les nostres coses però d'aquí no passarem i, francament, els separatistes estem ja tips i cuits d'esperar i confiar i volem no càrrecs sinó llibertat i independència.

Segueixin els d'«Acció Catalana» els seus somnis electorals que nosaltres com sempre continuarem organitzant-nos per ajudar el nostre dret i la nostra voluntat amb la força necessària mentre riem dels que davant un cop de força com el de la militarada espanyola creuen que amb lleis, raonaments i cultura poden convèncer l'enemic. Al lladre se l'ha de tractar com a lladre i al ruc com a ruc. Les baionetes es poden resistir amb la fe i la fortitud de l'ideal però no es poden vèncer sense altres baionetes.

Del bureau de Paris

Hem rebut la requête, publicada a Paris i escampada a Ginebra en la darrera Assemblea de la Societat de les Nacions: «La Catalogne et sa lutte pour la liberté nationale».

Hem d'elogiar-la amb tota l'ànima. Gràcies a Deu que ja s'han donat els primers passos d'internacionalitzar el nostre plet! L'únso a fer a Ginebra — on tants catalans desconexadors de ço que és la S. de les N. hi tenien posades esperances — era això. reclam.

Ara, lo altre: la Llibertat no ens la donarà ningú. La llibertat és una enamorada que cal ofrenar-li la sang per a conquerir-la.

Hem llegit també l'altre follet: «Le Directoire espagnol et la culture. - Aperçu des institutions qui ont été détruites en Catalogne.»

Els nostres amics, d'acord amb el «Bulletin d'Estat Català», s'han posat en contacte amb l'«Unió de Pobles oprimits», Bureau a Berliu.

Com parlen els patriotes i com actuen

Adjir (Rif) Juliol de 1923.

Alabances a Deu!

Sid Mohammed ben Mohammed Azagan a Sr. Dídac Saavedra. (1)

La vostra lletra sembla un ultimatum i per tan m'ha causat una gran sorpresa.

Siguent com soc Ministre d'Estat del Govern Rifený (República) tinc l'obligació de fer-vos saber que les nostres condicions són les següents

Que el govern Rifený, establert sobre les idees modernes, i sobre els principis de la civilització, es considera políticament i econòmicament independent i autoritzat a disfrutar de la seva llibertat, com ha fet durant segles, i a viure com els altres pobles viuen.

Considerem que tenim el dret de disfrutar de la possessió del nostre territori, preferentment a tota altre Nació, i entenem que Espanya ha violat els nostres drets, no tenint cap justificació per a la seva pretensió de fer un protectorat del nostre país Rifený.

Mai hem reconegut aquest protectorat, ni mai el reconixerem, el refusen d'una vegada per sempre. Desitjem governar-nos nosaltres mateixos, i preservar nostres drets legals i indiscutibles; defensarem nostra independència per tots els mitjans que estiguin a la nostra mà.

Estem sorpresos de veure com ignoreu els interessos de la mateixa Espanya, no fent la pau amb el Rif, en compte d'atacar nostres drets i humiliar al nostre poble, ignorant totes les doctrines legals i humanes de la llei universal, tal com estan contingudes en el tractat de Versalles, establert després de la gran guerra. Aquesta va ensenyar a l'Humanitat quant costós és per al qui ho fa, violat el Dret i encara presu, mir-ne. Per aquesta guerra el món ha après que no pot despreciar-se a ningú i que és natural deixà que cada poble es governi per si mateix.

El Govern Rifený sentirà vivament que el Govern Espanyol persisteixi en els seus errors i tirania. Suposeu un instant que sou vosaltres els invadits i que les vostres cases van a caure en mans d'estrangers! Us sotmetreu a l'invasor simplement perquè reclama certs drets? Jo crec que fins les vostres dones es defensarien i refusarien d'acceptar l'humiliació de l'esclavatge.

Sapiguen que el poble Rifený està disposat a sacrificar-se i a morir per la causa de la veritat Ell defensarà la seva honor fins a la fi, i no res canviarà la seva resolució a menys que Espanya no abandoni el seu mal procedir; altrament els rifenys moriran fins el darrer.

Cap negociació de pau serà acceptada, sino és a condició de que Espanya reconegui l'independència del Rif.

Sid Mohammed ben Mohammed Azagan

(1) Resposta al Sr. Saavedra qui com a Secretari General del Protectorat Espanyol havia tramès una carta-ultimatum a Abd-el-Krim proposant-li un Modus-Vivendi a base d'una autonomia administrativa «bien entendida».

La llibertat de l'home sols és completa amb la llibertat del seu poble.

L'abandó del Marroc

Abd-el-Krim ha fet una guerra brillant i tots els generals espanyols han de confessar que el capdill moro ha conservat l'iniciativa i la direcció de les operacions durant més de dos mesos fent anar a remolc tots els caps espanyols i produint més baixes espanyoles que no combatents ell té en el seu exèrcit de patriotes.

Abd-el-Krim no ha estat vençut. En Primo de Rivera qui no permet l'exhibició de la bandera catalana perquè nosaltres no tenim ni sang a les venes, ni pit, ni braó, ha hagut de negociar i de pagar la relativa pacificació marroquina amb bona moneda de plata, incapaç ell i tots els generals de derrotar definitivament el valent capdill moro en el terreny de les armes i avenir-se a una retirada vergonyant vers la costa tal com exigia el president de la República del Riff!

Car tots recordem com els militars sostenien que els polítics no els deixaven fer car altrament ells acabarien amb els moros, i avui, després de més d'un any de fer el què els dona la gana escarnint la dignitat civil del poble espanyol sotmès a l'estat de guerra i a totes les lleis màximes d'excepció d'haver declarat el seu cap, el de la «virilidad», a Medina del Campo, que el problema del Marroc ja el tenia resolt, han tingut que sofrir derrotes més sagnants que les d'Annual, veure com desapareixien batallons sencers, com queien posicions sense poder socórrer-les malgrat haver reunit més de 200.000 homes en territori africà i, finalment, obligats pels moros, més valents, millor estratèges i més ben dirigits que ells, ha retirar-se a la costa, esbarrant tot allò de l'honor que deien que no els permetia fer-ho.

Sols ens fan llàstima els pobres fills de mare que no han tingut el coratge d'abandonar els oficials a les trinxeres llurs revoltant-se contra tanta ineptitud i ignomínia i sols sentim que els catalans no tinguem encara prou... forces per dir pron d'una vegada i oposar-nos eficaçment a tota guerra d'opressió i de conquesta contrària a les nostres idealitats com a homes i com a catalans.

Les gestes dels Delegats governatius

Ens notifiquen de Montblanc que el delegat governatiu és un home, pel que es veu, tan admirador dels seus antecessors contemporanis de Felip V, que l'admiració que per ells sent es transforma en veritable esperit d'imitació però tot esperit és de la mateixa marca del que gasten els simis, que sols poden estrafer ço que veuen.

Doncs, aquest senyor, aprofitant l'absència de la seva esposa i de la seva cunyada, va anar a dinar a la fonda i trobant-se l'emul esmentat dels soldats de Felip V en «plena digestión» se li va acudir que per acabar bé la festa no li vindria gens malament una mica de broma amb alguna montblanquina però es va trobar que a l'anar posar en pràctica aquest pensament la víctima escullida, la que ell creia resignada colometa, el rebé amb tan sonora bofetada que fins el mosso hi anà cregut que el cridaven.

No sabem si el fet d'autes arribà a la senyora d'aquest digne funcionari de l'Estat Espanyol però, si així fou, aquell dia l'escombra a més a més de la feina habitual devia fer l'honor a tot un «delegado gubernativo» acariciant-li gens dolçament l'esquena.

Volem la llibertat per defensar i enfortir la llibertat dels altres.

Opinions de la premsa Emboscats

Es troba actualment a Ginebra una delegació catalana, la qual treballa prop de la S. de les N. a favor de l'independència de Catalunya.

Aquesta delegació acaba de publicar una memòria titulada: «Els drets de les minories en la Societat de Nacions; apel·lació a favor de Catalunya». L'activitat esmentada té poques esperances d'èxit prop del Consell, en el qual Espanya té un representant que no vol, com és natural, saber res dels drets dels catalans. Aquesta apel·lació pot ésser obtinguda més èxit prop de l'Assemblea i sabrà interessar a moltes de les nacionalitats nades recentment a l'existència política.

L'apel·lació, que tenim a la vista, es basa en el vot expressat per l'Assemblea el 21 de Setembre de 1922, «que els Estats no lligats per alguna obligació legal a la S. de N, en ço referent a les minories, observaran, no obstant, en el tracte a llurs minories de raça, de religió o de llengua, quan menys el mateix grau de justícia i tolerància que és exigida pels tractats i segons la acció permanent del Consell.

Catalunya, considerada com regió o província d'un Estat centralista com Espanya, no pot invocar altre text més explícit. És universalment sapigut que els catalans no són més espanyols que els portuguesos, els quals constitueixen un Estat distint. Ells són d'altra raça, posseeixen una llengua literària seva, fins al punt que un estranger a Barcelona, si sols coneix l'espanyol, passa treballs per fer-se entente. Tenen una cultura pròpia, d'antic origen, i un sentiment nacional perfectament distint.

L'aire de la cultura catalana traspasa sensiblement les fronteres de la Catalunya pròpiament dita, formades per els Pirineus, l'Ebre i la Mediterrània; s'extenen sobre una part de València i les Balears. Catalunya és un país ric i treballador; posseïnt indústries pròsperes, i paga proporcionalment els més forts impostos de tota Espanya. Es sent perfectament capaç de administrar i governar-se ella mateixa. És sols separatista per haver-se negat sempre Espanya a concedir-li una franquícia especial, una certa autonomia dintre dels límits del federalisme; i perquè el govern espanyol esmerça totes ses forces en desnacionalitzar-la, perseguint sa llengua, ses escoles, les institucions comunals, fundades per ella mateixa. Catalunya no té odi a Espanya i estaria disposada a viure amb el Govern de Madrid dintre de la millor amistat, sempre que aquest respectés son particularisme. Madrid no ha volgut mai transigir, enc que sos esforços per l'unificació no tinguin camí d'èxit, i condueixin a la revolta, l'insurrecció armada, com eventualitat inevitable, si hom segueix per aquest camí. L'apel·lació catalana vol evitar la solució violenta que emplenaria de sang la península, sense resoldre la qüestió mentre la terra catalana sigui poblada pels catalans. Els reis de França conseguiren imposar llur cultura i absorbir la llengua provençal, arribant a l'unitat de l'idioma de França. La tal política és inútil esperar-la d'Espanya, ja que l'element cultural superior és representat per Catalunya, cèl·lula activa de progrés en un poble estancat.

Parlant de la realitat de la persecució exercida a Catalunya pel Govern espanyol, els anexos de l'apel·lació no permeten cap dubte. La pujada al poder del regíme militar del general Primo de Rivera, ha agreujat considerablement una situació que ja era detestable. L'apel·lació catalana tindrà, quan menys, l'aventatge de cridar l'atenció sobre un poble de molts mèrits que lluita per sa existència. D'això pot resultar un d'aquells moviments irresistibles d'opinió, als quals fins els més poderosos denen cedir finalment. Catalunya mereix la simpatia de tots els pobles lliures.

Ed. C.

(Tr. de «La Tribune de Geneve»)

El cor per sentir, el cap per pensar i les mans per obrar.

Emboscats

A la vila de Montblanc hi ha un cert individu que es vanta dient-se veterà del catalanisme i fins molts cops «soi-disant» separatista, que sense escrúpols acceptà un lloc en l'Ajuntament governatiu d'aquella vila. Això encara és «peixi minuti», més no som allà on anem. Com que l'esmentada vila frueix l'honorós privilegi d'hostatjar el delegat governatiu del districte, una de les més pregonas amistats que es conquistà al poc d'instalar-s'hi, sigué la de l'esmentat veterà-separatista.

Don Cecilio, que així s'anomena el «bizarro» que la sort ha fet caure sobre els montblanquins ha conreat preferentment l'amistat del veterà (sembla que d'altres no li han estat gaire propícies) i aquest separatista va deixar-se estimar molt aviat, rendint armes en honor (i tant d'honor!) del citat personatge. No es deixen ni a sol ni en ombra i tan és així que ja hom ignora si el bizarro s'ha convertit al separatisme o si veterà ha passat el Rubincó.

Els bons montblanquins estaven molt intriguats per tal d'esclarir aquesta incògnita, quan l'etzar volgué fer-los llum i un dia dels més lluminosos — naturalment de l'estiu — pogueren contemplar, quelcom astorats, com els balcons de la casa habitada pel veterà separatista estaven endomassats amb esplèndids i rutilants draps de la «bandarra nacional», no res menys que en honor i glòria del qui anava a ésser hoste d'aquella vila, el capità manàia general Barrera.

Heu's aci, doncs, un cas d'emboscats; car no és altre predicar catalanisme i dir-se separatista i vendre vinagre. Per avui no el desenmascarem encara del tot, donant el seu nom amb totes les lletres. Tenim en cartera altres fets que arrodoneixen la seva fulla de serveis, que probablement anirem fent conèixer, com també algún altre cas molt parió que per ara volem callar.

Ara, un avís als bons separatistes montblanquins. No badeu i isoleu aquests individus i doneu als tals emboscats el tracte que es mereixen i el tractament que els correspon: TRAIORS!

Nota oficial

PER TAL D'UNIFICAR MILLOR ELS ESFORÇOS DE TOTS ELS PATRIOTES DEVERS L'ORGANITZACIO DE FORÇA QUE ENS GUANYI LA LLIBERTAT PER LA QUE TOTS TREBALLEM, EL NOSTRE IL·LUSTRE CAPDILL EN FRANCESC MACIA HA DECIDIT PRENDRE LA DIRECCIO SUPREMA I DIRECTA DE TOTES LES FORCES SEPARATISTES CATALANES.

HA QUEDAT, DONCS, DISSOLT EL DIRECTORI QUE FINS AVUI HAVIA ACTUAT EN SON NOM I REPRESENTACIO I QUEDA SOLS EN PEU I VIGOROSAMENT CONSTITUIDA LA SECCIO DE DEFENSA A LA QUE ANIRAN DIRECTAMENT TOTS ELS CABALS QUE ES RECAPTIN PER TAL DE DOTAR-LA DE TOTS ELS ELEMENTS NECESSARIS A LA SEVA MISSIO ALLIBERADORA.

A L'ENTORN DEL VENERABLE CAPDILL QUEDA CONSTITUIT UN NOU DIRECTORI ASSESSOR COMPOST DE LES MES RELLEVANTR PERSONALITATS DEL SEPARATISME I VELL CATALANISME MILITANT ELS NOMS DELS QUALS QUEDEN NATURALMENT DINS EL MES RIQUROS SECRET.

CONFIEM QUE TOTS ELS PATRIOTES CONTINUARAN LA PRESTACIO PERSONAL I ECONOMICA LLUR A L'ESFORÇ DELS PROPUPNADORS DE L'INDEPENDENCIA INMEDIATA DE LA NOSTRA PATRIA QUE S'ORGANITZEN SOTA EL COMANAMENT DIRECTE DEL CAPDILL I APOSTOL EN FRANCESC MACIA.

Sense cotització no podem organitzar-nos eficaçment.

Cal parlar clar

En en el nostre treballar per la consecució de la llibertat del nostre poble emprant els mitjans violents que usen ja els nostres enemics volem sempre parlar clar al nostre poble car no som polítics que especulem amb la credulitat de la gent valent-nos de l'afalac als íntims sentiments de la multitud.

Havem manifestat que érem ja gent organitzada i disposta a llençar-nos al camp a la primera avinentesa favorable però avui cal que diguem que les nostres gestions i les dels grups afins prop de la gent acabada que es vanta de ésser nacionalista i de voler la llibertat del nostre poble, han estat del tot infructuoses i no havem encaixat reunir ni de lluny els 200.000 duros que ens calien per armar els primers soldats de l'Independència pàtria. Hi han alguns patricis, pocs però benemèrits, que han respost en tots els terrenys a la nostra crida i per cert aquest patricis no són pas dels més vistents ni prehenen arreu el catalanisme llur a so de tabal com fan molts que avui ens han tancat les portes despectivament tractant-nos d'il·lusos.

Gent que figura en les campanyes electorals i econòmiques, que demana el vot i el concurs del poble i que no li dol diner per diaris i propagandes, avui que el poble li demana el diner de la seva llibertat per ell tan victorejada contesta amb un "non ponimus" que el retrata de cost enter.

Davant l'aclaparadora evidència de la fredor patriòtica dels acabats, nosaltres no desmaiem en els nostres propòsits i continuem preparant-nos i ensinestrant-nos per aprofitar l'hora de la llibertat. Els cabals el mateix poble els donarà poc a poc però quan haguem guanyat pel nostre esforç solitari el dret a dir-nos i ésser lliures demanarem el preu de la sang vessada a aquests faritzeus vergonyants, indignes del nom de catalans que prefereixen els trenta diners de Judes a la llibertat del poble llur.

Som ja molts, més dels que tothom creu, i no tardarem a fer el que els prudents en diuen la gran bogeria i nosaltres creiem l'acció necessària penyora de la nostra llibertat.

Un cop obtinguda, direm amb la dita popular, a la taula d'en Bernat qui no hi és, no hi és comptat.

Paraules dels capdills nacionalistes

UN SOL EXERCIT GUANYA LEGIONS INNOMBRABLES. MES TOTS ELS EXERCITS DE LA TERRA NO ACONSEGUIRAN FER CAURE UNA SOLA ANIMA D'UN PATRIOTA PUR.

De Valera

«Discurs als nois de les escoles irlandeses. 27 de Setembre de 1921»

TENIM DE DEMOSTRAR ALS QUE PER LA FORÇA SON DAMUNT NOSALTRES QUE EN NOSALTRES MATEIXOS RAU LA FORÇA DINAMICA DEL PODER MORAL, DEL POGUER SOFRIR PER LA VERITAT. SI NO PODEM DEMOSTRAR RES, SOLS ENS RESTA L'ESPERANÇA DE DEMANAR ALMOINA.

Rabindranath Tagore
(Poeta nacionas indi)

L'HIMNE

De i del rencor la copa ja és ben plena.
Aquest gran odi és sant, és l'odi a la cadena
és el rencor als vils, la ràbia als folls tirans.
La copa de l'amor a nostra pàtria esclava
també es desborda ja i al cor ens bull la saba
dels ardits almogàvers, dels avis catalans.

Un odi gloriós arrassa una montanya;
el nostre odi tità contra la vil Espanya,
és gegantesc, és foll, és gran, diví i sublim;
fins n'odiem el nom, el crit i la memòria,
les seves tradicions, la seva vorca història
i àdhuc a sos fills propis nosaltres maleïm.

Ja és hora que la pàtria que el nostre cor adora
camini tota sola vers l'ideal que arbora
els nostres cors i penses de santa llibertat.
No pidolem lleis noves ni demanem clemència
volem per Catalunya la santa Independència
que Espanya s'humil·li sota el penó barrat.

Finí el seu esclavatge la terra catalana,
avui tota es redreça, sentint-se sobirana
del seu gran pstrimoni, robat pels vils masells
tornem tení el llenguatge, trnim costums,
història
al cor anhels de vida amb ànsies de victòria
i al pit i als braços força per aixecar els fusells.

Bon pnt vibri pels aires el crit de ¡Via fora!
i la bandera santa onegi a nostra vora,
serem potents i indòmits com vents desenfre-

nats.
Si acás morim, la glòria valdrà molt més que
el viure.

i si vivim veurem la Catalunya lliure
formant en la sardana dels pobles lliberats.

Tots al femer

Que en Primo és ferit? Que en Berenguer vol
fer l'home i va de cap a un castell? Que en Cal-
valcanti vol estudiar els grecs? Que en Sanjurjo
reneix amb en Primo? Que el poble espanyol es-
tà pels del sabre? Que es festeja els civils?

Nosaltres sempre nosaltres i engegant civils
i militars, Primos i Calvalcantis al femer i pre-
parant-nos per la nostra.

No podem fiar-nos de res, de ningú d'allà dalt.
Ja som prou grans per no badar i no creure en
rondalles i contes de la vora del foc, Som nosal-
tres els que hem de fer la nostra llibertat.
Els altrus sols pensen en ells i en aprofitar la
nostra badoqueria i bon fe. Cap viu, amics, i
fem la nostra.

Calen fets i no propòsits' calen diners i no
verbalismes.

Màximes del bon escamot

La boca closa i l'orella atenta. Heu's aci el
teu lema. La teva seguretat personal te l'impo-
sa: la llibertat d'acció de l'organització t'ho exi-
geix.

Enraona poc i obeeix sempre. Altra cosa no
pot demanar-se al perfecte escamot. Fent-t'ho,
l'èxit col·lectiu respondrà lògicament al com-
portament dels individus que componen la col-
lectivitat. Altramea, si així no obres, veuràs
com s'allunyen les possibilitats de deslliurar la
mare pàtria.

No et dolguin temps i treball esmerçat en els
teus ideals. Tan sols per ésser els teus et són els
millors. Pensa que, ultra llur pròpia valor in-
trinseca, són carn de la teva carn i sang de la
teva ssng.

La covardia es supera amb la fe. No't creguis
covard si dintre teu sents cremar la flama d'un
ideal generos. Ell et fitarà el camí dreturer. A
ofreneràs la teva vida.

El teu amic pot ésser el teu enemic. Pense
que tu donaries la vida, els interesos, pensa qua
ho sacrificaries tot, i pense que el teu amic pot
fer el mateix per servir els seus ideals.

Medita les teves accions i obeeix els mana-
menets. Els primers, després de meditar-los exe-
cute'ls, els manaments obeeix-los cegament i ir-
reflexiva.

Voluntariament has vingut perquè t'has cre-
gut amb pit i braó, més no siguis boca-molla ni
covard ni indiscret perquè tu en series el pri-
mer perjudicat.

Cam a bon soldat daus estar dispost a tothora
a donar ta vida. Exigeix-te tu mateix una bona
preparació. Allà on puguis arribar tu no esperis
que t'hi portin els altres.

La vida és el preu d'un ideal. Procura, doncs,
treure'n tot el profit de la vida que ofrenes. Fes-
la pagar cara a l'enemic.

DELCROZE, Imprimeur : PARIS

**CATALA: Fes circular aquest periòdic pro-
curant que no caigui en mans de l'enemic.**

pat
R. Est. 1926
Van XXXI